

Излази четврком, четвртом и суботом.

ПРЕДПЛАТА: на Краљевину СХС
мјесечно Д 15; тримјесечно Д 40;
на Италију мјесечно лира 6; по-
једини број 30 центевама. Огласи
по цјенику. Поједини број Д 150.

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

Постарина плаћана у готову.

Издаје: Окружни Одбор Народне
Радикалне Странке у Шибенику.

Одговорни уредник: Шпиро Такић.

Телефон број 60.

Штампа: Чова Штампарџа - Шибеник.

Година I.

ШИБЕНИК, субота 9. децембра 1922.

Број 24.

Писмо из Београда.

Криза владина и њено евентуално решење. — Догађаји у нашем суседству.

У Београду, 5. децембра.

Данашња полуслужбена „Самоуправа“ доноси ово саопштење:

„Јуче је г. Пашић, председник министарског савета, поднео Круни оставку. Оно што се предвиђало већ од извесног времена услед несигурног и неочекиваног држања једног крила демократске странке наступило је јуче. Кабинет г. Пашића утврдио је да су парламентарне прилике такве, да се не може спроводити једна државна политика, наслоним на политичке пруге које у исто време траже начина и прилике да ту политику онемогуће и у парламента и ван парламента. Зато је влада г. Пашића поднела оставку да би се расчистила атмосфера и да би се дала прилика да се свака група постави на своје место и да се престане са политиком два лица, која нигде, па ни у нашој земљи, не сме бити допуштена.“

„О расплету политичке кризе, која са овом оставком ступа у акутан стадијум, ми овом приликом нећемо ништа рећи. Жеља је наша, а то је свакојачко и жеља целога народа, да се отворено изиђе са захтевима и намерама, да би народ могао свачији рад да цени и просуђује. Вез двосмислица и без играња са најкритичнијим питањима нашега народнога живота потребно је да се ситуација расветли и да сваки понесе своју одговорност.“

То је све што се са меродавне стране рекло о оставци г. Пашићеве владе. У овом саопштењу истичу се две важније ствари: констатовање саме оставке и излагање главних њених разлога. Вероватно је, да су у мотиве оставке поднесене Круни унесени исти елементи који се и у разтозима овог саопштења спомињу. Према нашим сазнањима оставка је опширно и свестрано образложена и чини утисак потпуне убедљивости.

Ако се са нешто мало разумевања погледа у полуслужбено „Самоуправно“ саопштење, лако се уочи јасна алузија на неложно држање левичара Демократског Посланичког Клуба са г. Давидовићем на челу и жеља да се политика тога Клуба упути линијом владине политике или одреди положај левичарске групе према Клубу. Другим речима, према цитираном саопштењу тражи се, у циљу рашчишћавања парламентарне ситуације уопште, рашчишћавање стања у Демократском Посланичком Клубу. Да је то тако, доказује и чињеница, што се за решење кризе у влади очекује одлука конференције Демократског Посланичког Клуба по питању које је у главном и разлог кризе у влади. Од јутрос се одиша по томе и води жива дискусија у Демократском Клубу. Немогуће је, ма и приближно, одредити сада какав правац узима ова дискусија, јер се води у затвореним и публици неприступачним просторијама, а сами посланици, учесници у конференцији, о томе не говоре.

Свакојачко, одлука Демократског Посланичког Клуба биће пресудна за ток и решење кризе. Али ипак не видимо, ма каква та одлука била, излаза без изборне владе и скорих избора. Или ће Демократски Посланички Клуб донети затућуљену, нејасну одлуку, сличну оној конференцији тога Клуба и ширег Главног Одбора Демократске Странке, или ће јасно и одлучно формулисати своју политику. У првом случају одлука не би могла задовољити Радикални Посланички Клуб, који је тражио отварање кризе „да се свака група постави на своје место и да се престане са политиком два лица, која нигде, па ни у нашој земљи, не сме бити допуштена“.

Сасвим природно да би резултат тога незадовољства избио у растурању коалиције, дакле у немогућности образовања једне радне владе. У другом случају одлука би имала задовољити или г. Давидовића, скрећући политику демократске странке на странпутицу Хрватског Блока, или г. Прибићевића, осуђујући досадашњу политику са два лица г. Давидовића. И једна и друга претпоставка одвела би, у овом случају, до дефинитивног расцепа демократске странке и самим тим онемогућила способну радну владу.

Ето, до чега је довела двочинна и недржавничка политика Демократског Посланичког Клуба. Довела је до једног безизлазног положаја и Клуб и странку, а земљу до безусловне потребе народног консултовања.

Намерно овде не узимљемо у обзир комбинацију опозиционог блока с Хрватским Блоком. Опозиција скупштинска без Хрватског Блока, ни по својој бројној снази ни по свом склопу, не представља фактор раван чак ни једној хомогеној групи у влади; а Хрватски Блок још је далеко од тога да дође у положај какве озбиљне парламентарне групе. Живећи у заблуди, под притиском своје мегаломаније, и у жељама и у политичким циљевима, да се парламентарна борба може успешно водити и изван парламента, створио је себи нежељену ситуацију изван сваке озбиљне комбинације.

Тако, како се ствар одражује у ситуацији створеној владином оставком, имамо једну једину потпуно озбиљну солуцију: изборну владу и изборе.

У нашем непосредном суседству, у Грчкој и Бугарској догађају се ствари чисто нередовних прилика, скоро чисто револуционарног карактера. У Грчкој су оне резултат слома у Малој Азији чије се последице још нису јавиле у свој својој несрећи. И већ због тога оне се ограничавају на саму земљу, без опасности да ма по чему тангирају интересе

или ред и мир суседних земаља. У Бугарској, међутим, ствари имају, ако не друкчији, а оно бар сумњивији карактер.

Данас су стигле вести, да су у Бугарској избили озбиљни метежи и да су се „македонствујуши“ са ђенералом Протогеровом и Тодором Александровим на челу побунили и већ заузели Ђустендил. Изгледа да је побуна дошла због тога, што је влада г. Стамболијског преместила — из којих разлога, за сада је немогуће утврдити — из Софије у сигурније место, Шумен, похапшене министре ранијих бугарских влада одговорних за последње неуспеле ратове Бугарске противу Србије. Неке нарочите вести покушавају убедити да је побуна изазвана тиме што је бугарска влада престала с фаворизирањем „македонствујуших“ разбојника. Било једно или друго, опреаност није никада штетна, а најмање кад се узрок побуне доводи у везу, ма и индиректно, с намерама бугарске владе да отклони све што смета усрдним односима Бугарске и наше државе.

По нашем мишљењу, ни у овом случају неће нам бити од штете положај опрезних посматрача; он нам само може користити, као што може бити од користи и по односе између наше државе и Бугарске.

Џиновнички dodaci.

Koliko ima яиновника?

Komisija за израду projekta о повишци яиновничких dodataka на skupoћу завршила је у четвртак свој рад и podnijela izvještaj ministru finansija.

S obzirom на велики broj државних службеника, који iznosi preko 180.000 (и то 68.000 ukaznih, 35.000 neukaznih и 77.000 ostalih службеника), komisija је изradila naročitu skalu, по којој ће се povećati dodaci на skupoћу.

Državne яиновнике podijelila је komisija на три kategorije, nezavisno од ranije podjele по položaju, veličini plate и mjestu skupoće: ukazne, neukazne и služitelje, odnosno stalne radnike у državnoj službi. Prema tome, а u vezi с veličinom kredita од 400 milijuna dinara, одређених за ту svrhu, koga се komisija morala striktno držati, ukaznim яиновницима и oficirима u cijeloј Kraljevini, povećavaju се lični dodaci на skupoћу са 8 dinara dnevno (bez obzira на veličinu plaće и mjesto stanovanja), zvanličnicima са 5 dinara, а ostalim службеницима са 4 dinara dnevno. Osim toga је komisija predložila ministru finansija и reviziju skale maksimalnih prinadležnosti zvanličnicima и ostalim службеницима и повишење maksimalnih suma за prosječno dvista dinara mjesечно.

Dodaci saobraćajnom osoblju regulisani су nezavisno од opšteg zakona о яиновничким dodacima на skupoћу. Ostvarenje ovog projekta, zavisi sada од odobrenja povećanja izvjesnih државних prihoda. Predlog о tome izniće dr. Kumandni zajedно са ovim projektom pred Narodnu Skupštinu.

Otkriće spomenika vojvodi Наши дописи.

Živojnu Mišiću.

3. Decembra, na dan godišnjice veličanstvene suvoborske bitke, kad je nesravnjeno jača Počorekova armija pretrpila slom kakav istorija ratova teško ga je ikada zabeležila, otkriven je na Novom Groblju skroman spomenik čuvenom suvoborskom vojvodi, slavnom Živojnu Mišiću. Spomenik je osvetio Patrijarh Srpski Dimitrije. Samom osvećenju i otkrivanju prisustvovala je cela Vlada, generalitet sa mnogim oficirima, brojni dostojanstvenici i velik broj građanstva. Na spomenik su položena dva venca: „Vojvodi Živojnu Mišiću — Aleksandar“ i „Svoje saradniku — Pašić“. Spomenik je izradio naš stari i poznati vajar G. Doka Jovanović. Na memornom postolju, visokom oko tri metra i sa napisom: „Vojvoda Živojin Mišić, 1855—1921“, postavljeno je poprsje vojvodino u prirodnoj veličini. S desne strane, isto tako u prirodnoj veličini jedna žena od bronzе — Kraljevina Srbija — držeći oborenu zastavu u levou i u desnoj ruci pružajući vojvodi palmu mira.

Na grobu su govorili Patrijarh, predsednik Narodne Skupštine G. Dr. Lukinić i u ime Beograda potpredsednik beogradske opštine G. Pačević. Svi govori bili su popraćeni sa: Slava vojvodi Živojnu Mišiću!

Rezolucija demokratskog kluba.

U četvrtak je demokratski klub na svojoj sjednici, poslije trodnevnog vijećanja, donio slijedeću rezoluciju:

„Poslanički klub demokratske stranke na sastanku od 6. i 7. decembra o. g., pošto je saslušao referat predsjednika kluba g. Ljube Davidovića o razgovorima vođenim sa raznim političkim grupama, među kojima s H. Blokom, zaključuje: Pošto je konstatirano da u tim razgovorima nije nijednim momentom napušten program stranke, a naročito ni vidovdanski ustav i pošto se obavijestilo, da su ti pregovori u samoj stvari već prestali, odlučeno je, da se u novoj situaciji, stvorenoj vladinom ostavkom, pregovori vode samo s onim parlamentarnim grupama, koje primaju za bazu vidovdanski ustav, a u smislu odluka partijskog kongresa od 5. oktobra 1921. god.“. Kad je bila ova rezolucija pročitana, ustao je Davidović sa svojim pristašama i izjavio, da tu rezoluciju ne prima. Kod glasanja za rezoluciju je glasovalo 42 poslanika, a 30 protiv, 3 su se ustegla a 11 nije bilo prisutno. Nakon glasanja Davidović je izjavio, da prestaje biti šef poslaničkog kluba.

Rusija i Kraljevina SHS.

Za vrijeme svoga boravka u Lusanne, dr. Ninčić se je više puta sastao sa sovjetskim delegatima Rakovskim i Varovskim. Oni su se razgovarali o političkim odnosima između Rusije i naše Kraljevine. Rakovski je nakon posljednjeg sastanka s Ninčićem, izjavio novinarima, da se on nada da će između Rusije i naše države nabrzo doći do srdačnih odnosa i uspostave normalnih diplomatskih odnosa.

Isključenje iz katoličke crkve.

U Zagrebu i nekim djelovima Hrvatske vodi se već duže vremena borba za reformu rimokatoličke crkve i njeno ponarodenje. Pošto se Rim ne osvrće na ovaj pokret, to su neki svetećenici osnovali hrvatsku rimokatoličku narodnu crkvu i drže božje službe na narodnom jeziku. U Zagrebu imaju ovi reformisti svoju župu sv. Križa i dosta pristalica, koji se na službe i propovijedi skupljaju u velikoj dvorani Klobe. Vode pokreta su svetećenici Stjepan Vidušić, Ante Donković i Ivan Cerovski. Nadbiskup ih je bio pozvao da se smire, no kad su ostali kod svoga mišljenja, to ih je papinski konzistorijum sada izlucio iz zajednice rimokatoličke crkve, te će naskoro nadbiskup to proglasiti u crkvama.

(Jedna potreba). Učestvovao sam zvanično

na 1. decembra blagodarrenju kod pravoslavne braće. Užitek koji mi pribavlja čisto narodna, osećana, živa i čedna a duboko estetska pravoslavna služba božja, crkveno pevanje, bio je strašno nagrgjen do krajnosti nepristojnim lokalom u kojemu se redovito, od nekoliko vremena, vrše crkvene pravoslavne funkcije u Splitu. Čudio sam se, kako nadležni faktori, kako pravoslavna braća mogu da, bez revolte, trpe takovo unižavanje verskoga obreda i crkvenoga dostojanstva. Mnogo se kod nas greši od propusta i nehata, a mnogomuo zlu dalo bi se pomoći kad bi srca i duše znale da osete ostan velikih osećaja i plemenitih poriva. Neke se grdbe ne smeju tretati. Ma da smo siromašni, ma da nam je svladavati golemih teškoća na svakome koraku, ipak za otklonjenje nekih strašnih povreda najelementarnijih zahteva sklada i lepote, bez kojih je život nemoguć i neizdrživ, moramo da smognemo i snage i zanosa i sredstava. Taj gnusni lokal u dvorištu jedne žalosne stare kasarne, u kojemu se vrši pravoslavna služba božja u Splitu, jedna je od takvih povreda, kojoj svi nadležni i odgovorni, sva braća pravoslavna i krivoslavna moraju pod svaku cenu naći leka odma, neodložno. Pitanje je to ugleda jedne ustavom priznate veroispovedi, i to one uza koju se vezuje sav nacionalan život naše braće Srba i sva njihova patnička historija. Pitanje je to savesti svih pravoslavnihi cele naše države, a u prvom redu Splitske pravoslavne braće. Uvoditi onu nevinu detuću, iz čijih lepih i svetlih očiju struji stihijska čežnja ljudske duše za hvatanjem lepoga i uzvišenoga, one čedne i zorne naše vojnike, čiji težak i siv život trebujе barem trenutačna uzdignuća u mističke i idealne sfere koje dočaravaju crkveni obredi, uvoditi ih u onaj grub lokal, pun jezive i studene golotinje, pun bede i žalosti, to se ne sme, ni pošto se dalje ne sme!

Nadležni faktori moraju pod svaku cenu odma otkloniti tu nepodopštinu, a pravoslavna braća u Splitu, naročito oni, koji to mogu, dužni su da prinesu krajnje žrtve ostvarenju sebi već postavljenoga zadatka, gradnji crkve, pri čemu će onda oni moći da računaju i na pomoć one svoje katoličke braće, kojoj je vera brata jednako časna kao i svoja. Srbini Katolik.

Metkovič, 2. decembra.

(Kako je Srbima u Metkoviču). Ovđe vam je vjerujte i danas onakovo staње kakovo je bilo za vrijeme Austrije, oni isti ljudi, na onim istim mjestima, bашe се и ррзе Србе до лудила, као и прије, само сад још јаче, јер су се више осилили, власт им је остала у рукама.

Срби су вам овђе код сваког надлештва грађани другог реда, и тако се према њима поступа.

Од много и много неправди којје се овђе Србима наносе, навест ћу Вам за данас само један случај за примјер.

Молио један старац Србин, који је за време рата много пропатио, јер су му били радњу затворили, њега као таоца затворили, четири му сина отјерали у војску, једног затворили три године у војнички затвор и један као добровољац дошао из Америке у српску војску ђе је и славно погинуо, да му се изда довала за малопродају духана, јер није имао капитала да тјера обрт као и прије рата. (а у Metkoviču нема ни један србин довале за малопродају духана).

У исто доба кад и он молио је доволу за малопродају духана, један отворени комуниста, син Јуре Јовановића, највећег аустријанца прије и сада, који је у год 1914. на сред

метковачке пијаце палио српску заставу и трао је ногама.

Шта мислите који је од њих двојице добио доволу?

Добио је комуниста, и још му је уступљен комад државног земљишта, а Србину је молба одбијена.

Ето како вам се ради у Metkoviču; ако Бог да, још ћу Вам овакових сличица много послати, па макар оне и негодиле метковачким демократима.

Kratke vijesti.

— На дан нашег Уједињења дошло је до тучање у суботичкој католичкој цркви. У цркви је на тај дан био постављен саркофг са жутим крстом. Неколико омладинаца је тим поводом творно напало свештеника.

— На протестном митингу инвалида у Београду донешена је резолуција, која свршава овако: „Нека зна влада, да ако се не ријеше инвалидско питање, да ће инвалиди бити ове зиме десетковани глађу и зимом!“

— У Смирни је изабро устанак због нечовјечног поступка Турака према грчком становништву. У једној улочној борби пало је око 500 људских живота.

— Питање међународног зајма Аустрији биће ријешено у току идуће недеље.

— Према исказима објављених тајних депеша, које је Вениаелос упутио 1920. године из Лондона у Атину јасно се види, да је Лојд Џорџ саветовао грчкој влади офанзиву у Малој Азији.

Вијести.

Суђење једног српском непријатељу. Ових се дана води расправа пред судбеним столом у Осијеку против Фрање Фолка, бившег аустриј. капетана, а на жалост и кратко вријеме и у српској војсци. Ради се о злочину јавног насиља над војницима а нарочито над Лубом Јаковљевићем из Борова, кога је Фолк обесио на сред собе 12. новембра 1914. год. у Највару и на бестијалан начин мучио само зато, што је Љуба Јаковљевић казао, да се Србин и није тучао, да се одрече свога имена. На његовим рукама се још и данас виде трагови везања. Нама је Љуба познат са сомборског абора; он је честит и исправан Србин добар говорник и одлучан партизан. Хоће ли се ова парница докончати као и Штенцлова, не знамо. Али је већ крајње време, да наше судије добро отворе очи и да паде шта ради са типовима као Штенцл, Фолк и други. Оваки један парасит као што је Филк, треба да буде најстрожије кажњен по закону. (Стража).

Словенско вече о Цириху. У Цириху је приредила Лија Роаен неки дан рецитирање словенске поезије. Истакла је, како се њемачка литература бавила само са великим руским поетима, док је друге словенске литературе српску чешку и пољску сасвим омаловажила. За доказ својих навода рецитовала је српске јуначке народне песме, одломке из Мицијевићеве „књиге полског народа“, а из чешке књижевности лиричара Отокара Бржезину, из руске Александра Блока. Одлична публика са задовољством је прихватила ово предавање и рецитовање.

Барон Хенрик Ротшилд пред судом. Ових дана је пред апелацијоним судом у Њујорку била расправа против младог барона, који тамо живи. Тужила га је једна Францускиња, што јој је обеао женидбу и тражи оштету од 500.000 долара. Та лепотица се зове Марија Порке. Ротшилд пориче категорички то обећање.

Градске вијести.

За ђиленje пlemenosti. Ministarstvo Prosvjete odlučilo je, да nagradi сва она лица, која су организоваła analfabetske течајеve у земљи. За свако лице, које је на тим течајевима научило читати и писати, награда је 50; а за svakог војника 40 динара.

Protiv krlomčarenja. Ministarstvo financija preduzelo је потребне mjere kod finansijskih organa u pogrančnim mjestima, да врше strožiji pregled putnika и robe, jer је u posljednje vrijeme učestalo krlomčarenje našeg novca kao и stranih deviza iz naše zemlje.

Nagrada žandarima. Ministarstvo unutrašnjih djela zatražilo је spisovih žandara, koji u ovoj godini nisu bili nikada kažnjeni. Oni će dobiti nagradu od po 400 dinara.

Ženska Narodna Zadruga priređuje u nedjelju 10. XII. od 18 do 21 sat u Kavani Istra čajanku uz sudjelovanje tamburaškog zbora ratne mornarice. Uz cedulju od 6 din., koja се daje pri ulazu, dobiva се čaj са slatkišem или које друго приче. Pristup slobodan. — Управа.

Vjenčanje. Iz kuće уваженог грађанина, g. Krste Sunare, izvedene су данас dvije одиве. Njegova kćerka Marija vjenčala се је са g. Josipom Ursulićem, а kćerka Ljuba са g. Milanom Vučićem. Čestitam!

Odlikovanje u sudu. Bili су одликовани ordenom Sv. Save III. stepena gg. predsjednik Вишег Zemalj. Suda dr. Eugen Meixner, dvorski sud, savjetnici dr. Vicko Duboković, Frano Barbieri, Antun Zlošilo, dr. Ignjat Katalinić, dr. Ivan Ucović и predsjednik okr. suda dr. Stjepan Spalatin; — ordenom sv. Save IV. stepena виши zemalj. sud, savjetnici: dr. Ivan Bjelić, dr. Mate Grgičević, dr. Antun Fabrio, Dinko Fabris, Ivan Vranković, Ivan Rendić-Miočević, дрз. одвј. Šimun Burić, zem. sud. savjetnik Ivo Jasprica, виши ravn. kancelarije Vicko Montani; — zlatnom medaljom: Gašpar Dumjović, podčinovnik; — srebrnom medaljom: Petar Barać виши узнички nadziratelj и Ivan, Kukuljić poslužnik.

Boljševici и relikvije svetaca.

Ruskulja javlja, да је iz Petrograda stigla tužna vijest о postupanju boljševika prema relikvijama velikog ruskog svetitelja Sv. Aleksandra Nevskog. Kao što је poznato, 12. maja о. g. u Petrogradskoj Aleksandro-Nevskoj Lavri, bilo је izvršeno pregledanje relikvija ovog svetitelja, које су stajale на izloženom mjestu у crkvi u skupocjenom lijesu. Nakon pregledanja svečeve су relikvije bile izbačene iz lijesa. Kalugjeri су ih uzeli и metnuli u lijepi drveni lijes, uza svu naredbu boljševika, да се svete mošti moraju zakopati u zemlju. Nazad nekoliko vremena petrogradski vjernici, zamolili су boljševičku vlast, да im dozvoli prenijeti svete mošti u crkvu и izložiti ih. Kalugjeri misleći да će im molba biti uslišana, stavili су lijes otvoreno u glavnom oltaru Lavre. Po naredbi vlade došli су boljševički organi и crkvu, uzeli silom lijes са svečevim moštem и odnijeli га u Moskvu, gdje су ga stavili kao obične antikvarijate. Eto, ni najvećih svetinja ruskog naroda boljševici ne štiju.

Ruski invalid.

Uskoro će doći iz Carigrada 983 ruska invalida. Oni će biti smješteni u jednu staru kasarnu u Gorazdi. Više od 200 od tih invalida, potpuno су onеспособljeni за ma kakov rad. Pa ipak svi ti ruski invalidi, mahom oficiri, dali су писмену izjavu, да od naše države neće tražiti nikakovu pomoć, nego će — među njima ima и generala — raditi kao obični radnici са strugari, па tako izdržavati себе и svoje bolesne drugove. Ovo poštovanje ruskih invalida, за svoje potpuno onеспособljene drugove, за svaku је pohvalu. Takav narod не može nikad propasti.

Brzоjavne i telefonske vijesti

(Posebni izuzeštaji „Dalmatinskog Radikala“).

Pašić sastavlja novu vladu.

БЕОГРАД, 9. Јучер послје sjednice radikalnoga kluba započeo је Pašić pregovore за sastav nove vlade. Najprije је pozvao N. Divljana od seljačkog narod. kluba, te с njim razgovarao о ulasku njegova kluba u vladu. Divljan bi са 7 svojih poslanika dobio jedan ministarski portfelj. Divljan је postavio kao uvjet за ulaz u vladu, да се likvidiraju agrarni odnosi u Bosni и isplati ratna odšteta. Poslije toga Pašić је pozvao Maglajića, koji је rekao, да će dati odgovor čim се посланици njegova kluba nađu на okupu. Pašić је dalje pozvao klerikalca Barića, koji је odbio ulazak njegova kluba u vladu. Još данас Pašić će konferirati са Pribičevićem, а možda и са Davidovićem.

БЕОГРАД, 9. Јучер у 12 sati dobio је досадашњи predsjednik vlade g. Pašić mandat од Kralja, за sastav nove vlade. Pašić је odmah иза toga sazvao sjednicu najuglednijih radikala, с kojima је razgovarao о povjerenom mu mandatu, о političkoj situaciji и о držanju radikala u novim pregovorima.

БЕОГРАД, 9. Јучер popodne održao је radikalni klub sjednicu, на којој је Pašić saopštio klubu, да је primio mandat за sastav nove vlade. Politička је situacija vrlo teška, jer се са demokratima — rekao је g. Pašić — не može pregovarati, pogotovo не са Davidovićem и njegovim ljudima, koji су u posljednjoj vladi bili posve nesigurni. Pašić је nadalje rekao: „Mi hoćemo да vidimo rascjep demokratskoga kluba, па tek onda moćemo pregovarati са Pribičevićem, jer samo он са svojim ljudima može uči u vladu, u kojoj се uvijek lojalno držao“. О том će Pašić pregovarati са Pribičevićem. Radikalni klub jednoglasно је zaključio, да се ostave Pašiću posve slobodne ruke u pitanju sastava nove vlade.

БЕОГРАД, 9. Opozicija дрži, да Pašiću neće uspjети obrazovati novu vladu, jer да neće moći skupiti većinu u Skupštini. Opozicija računa u svoje redove: Kmetijce, zemljoradnike, muslimane liječivare, socijaliste, republikance, klerikale и Davidovićevu grupu. U opozicionalnim се krugovima govori, да је Kralj odbio Pašićev predlog, да nova vlada bude izborna.

Bura među demokratima.

БЕОГРАД, 9. Јучер од 10 до 12 sati održao је sjednicu dem. klub, на којој се raspravljalo о daljnjem radu kluba. На Davidovićev predlog prihvaćeno је, да klub ugđe u vladu, samo да vlada не smije biti izborna. Davidović је dalje izjavio, да će он potpomagati tu vladu, а odgovornost će nositi druga polovina kluba, која је uz Pribičevića. Dem. је klub dalje zaključio да га u svim prilikama prestavlja Андрија Radović, а о izboru predsjednika nije се raspravljalo, jer је за то nadležan plenum stranke. Klub је — kako novine donose — за јedinstvo, ali nestrpljivost postaje sve veća. Veliku је senzaciju izazvalo pismo posl. Magovčevića, koji се zahvaljuje на časti u klubu, ali ipak ostaje članom stranke. Drži се, да će iza ovog pisma još koji demokratski poslanik istupiti iz kluba.

Konferencija u Londonu.

LOUSANNE, 9. Јучер је овамо stigao Musolini, те је дуго konferirao са šefom fran. delegacije Barerom и Lordom Curzonom. Nakon toga otputovao је u Pariz, te се jutros sastao са Poincareom и с njim zajedno krenuo за London.

Др. Нинчић код Краља.

БЕОГРАД, 9. Јучер је Kрал primio у аудијенцију др. Нинчића, те га задржао на ручку. Нинчић је реферисао о држању наше делегације у Лоани.

Држање Хрватског Блока.

БЕОГРАД, 9. Ст. Радич изјавио је загребачком дописнику „Новости“: „О држању Давидовића врло се лијепо говори у Загребу, па су хрватске масе за ње одушевљене Хрватски Блок не ће оставити Давидовића на шедјели, већ ће му за његову дугу борбу дати сатисфакцију, те продужити преговоре“.

ЗАГРЕБ, 9. Јучер је овамо стигао посл. Анастасијевић, као представник Давидовићеве групе. Он је преговарао са Хрватским Блоком. Преговори ће се наставити и данас. У Хрв. Блоку vlada оптимистичко расположење. Блок остаје на свом становишту, да се у парламенту потпомогне Давидовића ако пређе у опозицију, а тако исто да га се потпомаже и у новој vladi.

Грци спремају офанзиву?

АТЕНА, 9. Заповједник грчких чета изјавио је, да спрема офанзиву против кемалистичких чета.

Raspis natječaja.

Raspisu се natječaj на četiri mjesta redara pri ovoj općini. Natječajelji moraju podnijeti svoje molbe vlastoručno napisane и redovito biljegovane najdalje до 31. decembra о. g. до којег дана траје рок овега natječaja.

Svaki natječajelji mora molbi priložiti isprave, kojima će dokazati: a) neporočnost ponašanja, b) poznavanje srpsko-hrvatskog jezika и čitanju и pisanju, c) tjelesnu и duševnu sposobnost за vršenje redarstvene službe, d) eventualno до sad obavljene službe, е да nije mlađi од 24 и да nije strijari од 40 godina, f) да nije oženjen, g) да је држављанин Kraljevine SHS.

Pravni одношаји redara опćине Šibeničке uređeni су osnovom о mirovinama и mirovinskoj zakladi, одobrenom у sjednici опć. Vijeća од 10. XI. 1912. Priznaju im се и dodaci на skupoću, porodični dodaci, те paušal за odijelo.

Služba је pri nastupu privremena т. j. pokusna за rok од godine дана, nakon којег roka dotičnik može biti imenovan stalnim с pravom на mirovinu, ако zadovoljava.

Potanje obavijesti daje redarstveno povjerenstvo.

Općinski Upravitelj:

Dr. Rajević v. r.

Нове књиге.

Иво Андрић: „Пут Алије Берђелеза“, (друго издање књижаре С. Б. Цвијановића, Београд 1922. Цена 5 дин.). После кратког времена ова лепа књижица г. Андрића доживљава друго издање. Писана једним рауумљивим и упрошћеним стилем и чистим народним нашим језиком, ова књига заслужује сваку пажњу наше књижевне критике као и интелегентне читалачке публике. Г. Андрић је један од наших млађих најјачих приповедача који много оћећавају и наговештавају. То, у осталом, потврђује и друго издање ове симпатичне књижице.

Селма Лагерлеф: Чуда Антихриста. Роман Превео Спасоје Вуковић. (Издање С. Б. Цвијановића, Београд 1922. цена 20 дин.) Највећа скандинавска хришћанка, Селма Лагерлеф дала је у „Чудима Антихриста“ један мистични роман у коме се преплећу данашње социјално стање и хришћански проблем Антихриста и Христа. Као и неки руски велики писци, као Достојевски на пример, она тај проблем решава на тај начин, што, наглашујући да ће се Антихрист појавити у виду Христа, ипак долази до уверења да Христос на крају крајева мора победити.

Занимљивост ових идеја, врло жива фантазија, леп и љубак стил, мозаичност сјецае прибављају овоме роману интересантност. Превод г. Вуковића, књижеван је и симпатичан

Zlatarska Radiona Vjekoslav Grünbaum

Gospodski trg 13 - Šibenik

prima sve radnje zlatarske struke, izraduje svaku vrst vjenčanih prstena (tonda), popravija srebrene torbice, čisti i popravija srebrene service brzo i solidno.

ДРОГЕРИЈА М. ПЕЦЕЉ И ДРУГ

— ШИБЕНИК —

Складиште дрога, кемикалија медицинских и техничких, тоалетних и хигијенских артикла, боја уљених и у праху, амилне и све потребитне за масионе, кистова и четкарске робе.
Главно складиште минералних вода. 11

Помажите „Просвјету“!

POZOR VINOGRADARI!

Stigao nam je:

NATRIUM BISULFIT

najbolje sredstvo za uzdržanje vina, potpuno čist, iz prve francuske tvornice kemikalija.

BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK

16

„ВЕДОМИН“

руски храниви препарат, патентиран у нашој држави, дозвољен од Министарства Народног Здравља, одобрен од Врховног Санитетског Савета, сјајним резултатима уведен у лечничкој пракси.

Емулсија Ведомин препоручује се у свим случајевима *алућних болести, туберкулозе, скрофулозе и малокрности.*

Паста Ведомин ненадокнадива је за *ојачавање слабог и изнуреног организма, особито код слабуњава и рахитичне деце.*

На продаји у свим бољим апотекама у држави.

За обавештења и поруџбе обратити се на:

Лабораторијум „Ведомин“
БЕОГРАД, Ђурђево брдо.

24—3

Продаја: Сава Курбалија пок. Саве на Стрице: продаје једно комплетно кућиште са око нетог 17 честица земљишта врло питомог и подесна за сваковрсни усјев као и виноград са великом просторијом за благо, око цијелог земљишта опасан је храстови гај, кућиште међаши са Босном, па је врло погодно за држање блага. — Озбиљни купци морали би се потрудити доћи на лице мјеста, продавац ће пружити најповољније увјете озбиљном купцу.

Сава Курбалија пок. Саве
Стрица.

Модерно уређена

„Нова Штампарија“

у Шибенику

препоруча се п. н. опћинству.

Чок и Манојловић

фабрика црквених воштаних свећа
Шибеник (Далмација).

Израђује црквене воштане свеће сваке величине. — Специјална израда свећа са натписима:

„Ко Крсно Име слави оном и помаже!“ и „Мир Божји, Христос се роди!“

РЕСТАУРАЦИЈА „ШАБАЦ“

ШИБЕНИК - Улица Св. Ивана Бр. 113 - ШИБЕНИК

Опскрбљена је топлим и хладним јелима, најбољим домаћим винима као и свјежим пивом, ликерима сваке врсти из познате творнице „Матавуљ“ као и српске шљивовице. Гавриловићеве саламе, Пашког сира, домаћег пршута, а особито препоручује свој специјалитет печенке с' ражња: јањетину, крметину (одојак) и туку.

За што многобројнији посјет препоруча се п. н. опћинству

Никола С. Златан

власник.

НОВА ШТАМПАРИЈА - Шибеник

Штампарија је снабђевена свим модерним ћирилским и латинским писменима, те врским стројевима на електрични погон. — Прима на израду све званичне, трговачке и парохијалне тисканице, те остале радње спадајуће у графичку струку. - Складиште свих тисканица за српске православне цркве и парохијска звања.

РАДЊЕ СЕ ИЗВРШУЈУ БРЗО И ТОЧНО.

Uspješno se oglašuje u „Dalm. Radikalu“

КОНОБА СТАРОГ
ДЕСЕРТНОГ ВИНА „МАРАШТИНА“

и Спумантног вина (Шампањац)

ВАСО ЧОК и ЈОВО ПАКЛАР ШИБЕНИК (Далмација)

14